

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.147/2021/6.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a személyesen eljár **Felperes1** (Cím2) felperesnek – az törvényes képviselő1 ügyvezető által képviselt **Alperes1** (Cím1) alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei és sérelemdíj tárgyában indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 33.M.70.194/2020/38. számú ítéletével szemben az alperes által 41. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részében megváltoztatja és a sérelemdíj összegét 100.000 (egyszázezer) forintra leszállítja.

A felek a másodfokú költségeiket maguk viselik.

Kötelezi az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg 15.000 (tizenötezer) forint fellebbezési illetéket, a felperest terhelő 16.000 (tizenhatezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítélete és az általa megállapított tényállás

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2021. április 12. napján hozott 33.M.70.194/2020/38. számú ítéletével elutasította a felperes keresetét a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei tárgyában. Sérelemdíj címén 300.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2018. december 3-tól állt határozatlan idejű munkaviszonyban az alperessel bolti eladó munkakörben, napi 4 órás, részmunkaidős foglalkoztatásban.

[3] Az alperes a 2019. szeptember 30-án kelt azonnali hatályú felmondással megszüntette a felperes munkaviszonyát a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 179.§ és 180.§-ára hivatkozva. Az indokolás szerint az alperes által üzemeltetett szentendre-i zöldség- és gyümölcsboltban a felperes munkavállalóként jóval kisebb összegeket tüntetett fel a napi elszámolásokon, mint a ténylegesen eladott árú értéke és ezzel a különbözettel nem számolt el a munkáltató irányába, a vételár egy részét rendszeresen nem adta át. Az alperes kilátásba helyezte rendőrhatalósági intézkedés megtételét és a teljes kár megtérítése iránti igény érvényesítését. Az azonnali hatályú felmondásban a 2019. szeptember 20-át követő időszakra nézve igazolatlan távollétet is felrótt a felperesnek.

[4] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes az üzletben azt híresztelte a vásárlóknak, hogy a felperes és munkatársa – tanú7 – többmillió forinttal károsították őt meg, 2019. augusztusban 800.000 forinttal. Ez több hétig szóbeszéd tárgya volt Szentendre-Izbég nevű részén, ahol az üzlet található.

[5] Az elsőfokú bíróság az azonnali hatályú felmentés jogellenességével összefüggő kereseti kérelmet azért utasította el, mert a felperes volt az, aki 2019. szeptember 20-án a megbeszélés során az üzlet kulcsait visszaadta az alperesnek azzal a szándékkal, hogy már nem akar a továbbiakban nála dolgozni. Az elsőfokú bíróság ezt a felperes olyan ráutaló magatartásaként értékelte, ami a jogviszonyt azonnali hatállyal megszüntette. Mindezek alapján azt állapította meg, hogy az ezt követően írásba foglalt munkáltatói azonnali hatályú felmondás már joghatás kiváltására nem volt alkalmas. Ezért az Mt. 82. § (1) és (2) bekezdésére alapított keresetet elutasította.

[6] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíjjal összefüggő kereseti kérelmet az Mt. 9. §-a alapján alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42.§, 2:43.§, 2:45.§ és 2:52.§-ai alapján vizsgálta. Kifejtette, hogy a felperest terhelte a sérelemdíjjal összefüggő kereset jogalapjának és az összecszerűség indokoltságának a bizonyítása. tanú6 tanúvallomása alapján megállapította, az alperes az üzletben a vevőkkel azt közölte, hogy a felperest és munkatársát azért bocsátotta el, mert többmillió forinttal megkárosították őt. tanú3 tanúvallomása alapján pedig azt találta bizonyítottnak, hogy a zöldségesbolt melletti közérthetben a vásárlók azt közölték a tanúval, az alperes állítása szerint a felperes és munkatársa többszáz ezer forinttal károsították meg.

[7] E tanúvallomásokkal szemben az alperes nem tudta eredményesen bizonyítani, hogy az általa állított pénztárhány a felperesnek felróható. A felperes ugyanis sem az

árúkeszletet, sem a pénztárt nem tartotta állandó őrizetében, azt kizárólagosan nem használta és nem kezelte. Ezen túlmenően az üzlethez a felperesen és V. Zs.-n kívül több más személynek, pl. tanú2nak a kiszállítást végző munkatársnak is volt kulcsa. Az elsőfokú bíróság erre tekintettel bizonyítottan találta, hogy az alperes valótlanul híresztelte, a felperes megkárosította őt és ez megalapozta a felperes jóhírnevének a sérelmét. Az elsőfokú bíróság mérlegeléssel, 300.000 forint sérelemdíjat talált az ügy körülményeivel arányban állónak, értékelve a személyiségi jogsértést és azt, hogy több hétig volt szóbeszéd a környéken az alperes közlése. Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget tanú3 tanú Viber üzenetének, illetve annak, hogy a felperes a tanúnál rákérdezett, vállalná-e vallomás megtételét. Az egészségkárosodásra alapított igényt az elsőfokú bíróság azért találta alaptalannak, mert a felperes felhívás ellenére nem kérte igazságügyi orvosszakértő kirendelését, vagyis az egészségkárosodása és az alperes magatartása közötti összefüggést nem bizonyította. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a 300.000 forintot meghaladó összegben a sérelemdíj iránti kereseti kérelmet elutasította.

Az alperes fellebbezése

[8] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben tartalmában a sérelemdíjra történő rendelkezést vitatta és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetet elutasító érdemi döntés meghozatalát kérte. Az alperes továbbá perköltségként kívánta érvényesíteni az általa 24.000 forintban meghatározott fellebbezési illetéket.

[9] Az alperes fellebbezésében hivatkozott az azonnali hatályú felmondás jogellenességével kapcsolatos körülmények keresettől és ellenkérelemtől eltérő értékelésére, azonban elfogadta az elsőfokú bíróság ezzel összefüggő döntését, vagyis az azonnali hatályú felmondás jogellenességével összefüggő keresetet elutasító ítéleti rendelkezést nem támadta.

[10] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság ellentmondásos döntést hozott, mert az azonnali hatályú felmondást nem találta jogellenesnek, az ehhez kapcsolódó keresetet elutasította ennek ellenére a sérelemdíjra vonatkozó igényt mégis, részben alaposnak találta. Az elsőfokú bíróság a már nem létező jogviszonyra tekintettel nem rendelkezhetett sérelemdíj megfizetéséről. Álláspontja szerint bizonyította a perben az azonnali hatályú felmondás indokainak valóságát, mert a hiány kialakult és az a felperes magatartásával volt összefüggésben, emellett a felperes munkavégzési kötelezettségét is megszegte, miután a 2019. szeptember 20-i vitát követően már nem vette fel a munkát.

[11] Az alperes vitatta az elsőfokú ítéletet a sérelemdíjat megalapozó tényállás tekintetében. Állította, hogy nem tett semmilyen nyilatkozatot a munkaviszony megszüntetése vonatkozásában, így ilyen állítások híresztelésére sem került sor. Az üzlethelyiség bérbeadójának tanú5nak sem közölt indokokat, csupán arról tájékoztatta, hogy a munkavállalók személye megváltozott. A konkrét indokokat azonban vele sem közölte és

ilyen közlés a vevők felé sem történt. Az alperes vitatta a meghallgatott tanúk vallomását, a tanúk érdekeltségére és vallomásaik ellentmondásosságára hivatkozva. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévesen értékelte az általuk elmondottakat, mivel tanú6 vallomásából csak az derült ki, hogy közvetlenül neki nem állított semmit. A vallomásból tulajdonképpen nem lehetett megtudni, hogy pontosan mit hallott a tanú, illetőleg kiknek a beszélgetéséről nyilatkozott a vallomásában. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy a tanú a felperes közeli ismerőse, barátja, aki rendszeresen tartotta a kapcsolatot a felperessel. A felperes a kereseti állítását valójában a tanútól szerzett információk alapján tette, illetőleg a tanú a felperes által elmondottak alapján tett nyilatkozatot. A tanú a felperessel és V. Zs.-val fennálló barátsága okán ellenséges érzelmű volt az alperes irányában. tanú3 tanúvallomása szintén nem támasztotta alá a keresetben foglaltakat, mivel közvetlenül nem hallott semmit az alperestől, csak másoktól hallott valamilyen szóbeszédről. Ez azonban nem támasztotta alá a felperes sérelemdíjjal összefüggő igényét. A tanú állítása nem volt egybehangzó tanú6 vallomásával és az alperesnek tulajdonított kijelentések tartalmával sem. Éppen a felperes volt az, aki a baráti körét és a korábbi vásárlókat arról tájékoztatta, hogy az alperes miket közöl, vagyis saját felróható magatartását igyekezett a perben alperesi magatartásként beállítani.

[12] Az alperes fellebbezésében rámutatott, a sérelemdíj megállapításának nem feltétele a jogsértés felróhatósága. A jogsértő szándék vagy a gondatlanság a sérelemdíj mértékének megállapításánál bírhat jelentőséggel (fellebbezés 7. oldal utolsó bekezdés). Álláspontja szerint a sérelemdíj mértékénél a méltányos mérlegelésnek ki kell terjednie a jogsértő és a sértett személy köz- és magánéleti helyzetére, életvitelére, foglalkozására, a sérelem elszenvedésének súlyára. Jelen jogvitában azonban erre vonatkozóan nem történt bizonyítás. A Ptk. 2:52. § (1), (2) bekezdése körében az alperes kifejtette, hogy a sérelemdíj megállapításával összefüggő felelősség feltétele a felróhatóság, abban az esetben is amennyiben a jogsértés egyébként objektív felelősséget vált ki. A jogsértő mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a magatartása nem felróható.

[13] A személyiségi jogi sérelem mellett szükséges valamilyen, a személyiséget ért bizonyos mértékű hátrány bekövetkezése is. Ennek részeként meg kell állapítani a jogsértés súlyát, a felróhatóság mértékét, a jogsértésnek a sértettre és a környezetére gyakorolt hatását. A személyiséget ért nem vagyoni sérelmet azonban a felperes nem bizonyította. Mindezekre tekintettel az alperes kérte a jogsértés megállapítása esetére a sérelemdíj megfizetésére való kötelezés mellőzését fenntartva, hogy a felperes volt az, aki a jogviszony megszűntetését követően az alperes jóhírnevét sértő kijelentéseket tett.

A felperes fellebbezési ellenkérelme

[14] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes perköltségben történő marasztalását kérte.

[15] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta és a bizonyítékokat helyesen mérlegelte, ez alapján megalapozott döntést hozott. Az ítélet megfelelt az eljárási és anyagi jogi jogszabályoknak is. Az alperes fellebbezésében alaptalanul, olyan körülményekre hivatkozott, amelyek tárgyában már lefolytatta a bizonyítást a bíróság. Iratellenesen hivatkozott a felek nyilatkozataira, a saját állításait pedig a perben nem bizonyította. Alaptalanul kérdőjelezte meg a tanúk szavahihetőségét és erre vonatkozóan az elsőfokú eljárás során nem is tett nyilatkozatot. Kérte figyelembe venni, hogy a tanúk vallomása teljes mértékben alátámasztotta a keresetben foglaltakat.

A másodfokú bíróság döntése és az általa megállapított tényállás

[16] Az alperes fellebbezése részben alapos.

[17] A másodfokú bíróság a Pp. 370. § (1) bekezdése alkalmazásával a felülbírálati jogkörét a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolta. Tekintettel arra, hogy az alperes az azonnali hatályú felmondással kapcsolatos ítéleti rendelkezést elfogadta a fellebbezésében, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ezzel összefüggő megállapítását és rendelkezéseit fellebbezési kérelem hiányában nem bírálhatta felül.

[18] Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az azonnali hatályú felmondás jogellenessége iránti kereseti kérelem elutasítása miatt a sérelemdíjjal összefüggő igény sem lehetett megalapozott. Az azonnali hatályú felmondásra vonatkozó szabályokat az Mt. 78 §-a, a sérelemdíjra vonatkozó rendelkezéseket a Ptk. 2:51. §-a tartalmazza. E két jogintézmény eltérő tényálláson alapul, ezért a jogviszony jogellenes megszüntetésével kapcsolatos ítéleti rendelkezés hiánya nem zárja ki a személyhez fűződő jog megsértését. A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint ugyanis sérelemdíjat az követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért, akit személyiségi jogában megsértenek. A Ptk. 2:43. §-a tartalmazza egyebek között, hogy a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a becsület és a jóhírnév megsértése.

[19] Az alperes alaptalanul állította a fellebbezésében, hogy a felperes nem bizonyította a jogsértést. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte a meghallgatott tanúk vallomását. Az ítéltábla tanú6 tanú nyilatkozatát emeli ki, aki egyértelműen megerősítette a tanúvallomásában azt a kereseti állítást, hogy jelenlétében tett az alperes ügyvezetője a felperesre nézve sérelmes kijelentéseket azt állítva a vevőknek, hogy őt a felperes és munkatársa 8.000.000 forinttal megkárosították. Az alperes alaptalanul hivatkozott fellebbezésében a tanú elfogultságára. Az elsőfokú bíróság a Pp. 292.§ (3) bekezdésében és a 294.§ (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően hallgatta meg a tanút, aki érdektelennek vallotta magát. Ezért önmagában az ismeretség ténye nem volt alkalmas a tanú érdektelenségének megkérdőjelezésére, mivel a vallomás alapján olyan jellegű ellentmondás, ami a tanú szavahihetőségét megkérdőjelezi, nem volt megállapítható.

[20] Mindezek alapján tehát helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság, amikor bizonyítottan találta az alperes jogsértését, vagyis azt, hogy az alperes a munkaviszonyon kívüli, harmadik személyekkel olyan tényeket közölt, amelyek a felperes személyére nézve negatív értékelést kialakítására voltak alkalmasak, ugyanakkor állításai valóságát az alperes nem tudta bizonyítani. Ennek kapcsán helyesen értékelte az elsőfokú bíróság, hogy az alperes saját kalkulációi, a csatolt iratokra tekintettel sem voltak alkalmasak annak tisztázására, hogy a hiány a felperes, illetve munkatársa magatartásával összefüggésben következett be. Ennek aggálytalan bizonyításához a felperes által átvett árukészlet és az üzletben az értékesítéskor kiadott blokkok adatainak összevetésére lett volna szükség. Az alapján lehetett volna következtetést levonni a felperes magatartására, értékelve, hogy az üzletben a készlet nem kizárólagosan a felperes, illetve munkatársa kezelésében és használatában volt, hiszen rajtuk kívül többeknek volt kulcsa a bolthoz. Az a tényállítás, hogy felperes többmillió forinttal megkárosította a munkáltatóját, olyan negatív tartalmat hordoz magában, ami által a kijelentés alkalmas volt a jóhírneve sérelmére, ezért az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a Ptk. 2:43. §-ában foglalt feltételek megvalósulását.

[21] A sérelemdíj összegét illetően az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:52 § (3) bekezdésében foglalt feltételek vizsgálatával helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a megvalósult jogsértés megalapozza sérelemdíj megfizetését. Az elsőfokú ítélet indokolásából megállapíthatóan az elsőfokú bíróság értékelte az alperes ügyvezetőjének felróható magatartását, azaz a jogsértő közlés szándékosságát és tanú tanúvallomása alapján azt, hogy a kijelentés több hétig volt szóbeszéd tárgya az izbégi településrészen. A Ptk. hivatkozott rendelkezésében példalózó felsorolás található a sérelemdíj összegének vizsgálata körében értékelendő körülményekre. Ebből következően nem szükséges, hogy annak összessége fennálljon, illetve azt kereseti hivatkozás hiányában értékelése körébe vonja a bíróság.

[22] Az alperes által hivatkozott okból nem volt helye az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasításának, mivel a felperes tanú tanúvallomásával bizonyította a jóhírnevét sértő állítás megtörténtét és azt, hogy a kijelentés az alperestől származott. Az elsőfokú bíróság a tanúvallomás alapján megalapozottan értékelte azt, hogy a kijelentés tartalma néhány hétig a felperes lakókörnyezetében szóbeszéd tárgyat képezte.

[23] Az alperes magatartásának a felróhatóságát a sérelemdíj összecszerúsége körében lehetett értékelni, amint arra több határozatában a Kúria is rámutatott (BH2018/1/13., Mfv.X.107/2020/6., Mfv.III.10.662/2017/4.). A másodfokú bíróság jelen eljárásban is irányadónak tekintette a Kúria Mfv.III.10.662/2017/4. számú határozatában kifejtetteket, mely szerint a személyhez fűződő jog megsértése objektív felelősségen alapul, nincs jelentősége a jogsértő szándékának, jó vagy rosszhiszeműségének. Amint arra alapvetően fellebbezésében maga az alperes is hivatkozott, a jogsértő felróhatóságával kapcsolatos körülményeket a sérelemdíj összecszerúségének vizsgálata körében lehet figyelembe venni.

[24] Az alperes tényként közölte a több millió forintos károkozást, azonban ezt a kijelentést – a kár bekövetkezését, mértékét, a felperes közrehatását – az alperes saját számításain kívül aggálytalan bizonyíték nem támasztotta alá. tanú3 tanú közvetlenül nem tapasztalta a felperesre sérelmes kijelentés megtételét az alperes részéről. A jóhírnév megsértését egy bizonyított esemény és annak következményei alapozták meg, azonban a szóbeszédén kívül egyéb más hátrányt (elhelyezkedés nehezített volta, egyéb sérelem) a felperes nem bizonyított, illetve nem is állított. Mindezekre tekintettel az ítéltábla az alperesi fellebbezést az összecszerűsége vonatkozóan is figyelembe vette és a sérelemdíj összegét – a fentebb hivatkozott körülményekkel arányban álló összegre - 100.000 forintra szállította le.

[25] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a sérelemdíj tekintetében megváltoztatta.

Záró rendelkezések

[26] Az alperes fellebbezése részben volt eredményes, a másodfokú eljárásban a felek pernyertességének aránya között nem volt számottevő különbség, ezért az ítéltábla a Pp. 83.§ (2) bekezdése alapján egyik felet sem kötelezte perköltség megtérítésére.

[27] Az alperes nem igazolta, hogy a fellebbezési illetéket előzetesen lerőtta. Mindezekre tekintettel rendelkezett az ítéltábla a fellebbezési illeték viseléséről a pernyertesség aránya alapján, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdése alkalmazásával. A felperes munkavállalói költségkedvezményére (Pp. 525.§) tekintettel az őt terhelő fellebbezési illetéket az állam viseli a Pp. 102.§ (6) bekezdése alapján.

[28] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. szeptember 21.

dr. Orosz Andrea s.k.
a tanács elnöke

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.
előadó bíró

dr. Szalai Beatrix s.k.
bíró